Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών Τομέας Τεχνολογίας Πληροφορικής & Υπολογιστών https://courses.softlab.ntua.gr/p12/

Γλώσσες Προγραμματισμού ΙΙ

Αν δεν αναφέρεται διαφορετικά, οι ασκήσεις πρέπει να παραδοθούν στους διδάσκοντες σε ηλεκτρονική μορφή μέσω του συνεργατικού συστήματος ηλεκτρονικής μάθησης moodle.softlab.ntua.gr. Η προθεσμία παράδοσης θα τηρείται αυστηρά. Έχετε δικαίωμα να καθυστερήσετε το πολύ μία άσκηση.

Ασκηση 10 Αξιωματική σημασιολογία

Προθεσμία παράδοσης: 29/3/2020

Σε πρόσφατη εξέταση του μαθήματος των πρωτοετών δόθηκε το ακόλουθο πρόβλημα:

Δίνεται ακολουθία $a_1,\ldots,a_N$ αποτελούμενη από N ακέραιους αριθμούς με τιμές μεταξύ 1 και 2.000.000 (όπου $2\leq N\leq 1.000.000$). Κάποιοι αριθμοί μπορεί να εμφανίζονται περισσότερες από μία φορές. Ζητείται να υπολογιστεί η μέγιστη απόσταση μεταξύ δύο εμφανίσεων του ίδιου αριθμού στην ακολουθία. Π.χ., αν ένας αριθμός x εμφανίζεται στις θέσεις a_i και a_j στην ακολουθία, η απόσταση μεταξύ των δύο συγκεκριμένων εμφανίσεων του x είναι ίση με την απόλυτη τιμή της διαφοράς |i-j| των αντίστοιχων θέσεων. Αν όλοι οι αριθμοί που εμφανίζονται στην ακολουθία είναι διαφορετικοί μεταξύ τους, το αποτέλεσμα πρέπει να είναι 0.

Ένας σπουδαστής έδωσε την εξής λύση για το παραπάνω πρόβλημα:

```
#define MAXN 1000000
#define MAXV 2000000

int samenum(int N, int *x) {
    int p[MAXV+1];
    for (int i = 0; i <= MAXV; ++i) p[i] = -1;
    int best = 0;
    for (int i = 0; i < N; ++i)
        if (p[x[i]] == -1) p[x[i]] = i;
        else if (i-p[x[i]] > best) best = i-p[x[i]];
    return best;
}
```

Αποδείξτε την ορθότητα της συνάρτησης χρησιμοποιώντας αξιωματική σημασιολογία. Συγκεκριμένα, αποδείξτε ότι το αποτέλεσμα της συνάρτησης είναι $r \neq 0$ αν και μόνο αν:

- υπάρχουν δύο στοιχεία a[i] και a[j] τέτοια ώστε a[i] = a[j] και i < j και r = j i, και
- για κάθε άλλα στοιχεία a[i'] και a[j'] τέτοια ώστε a[i'] = a[j'] και i' < j' ισχύει $r \ge j' i'$.

Μπορείτε να λύσετε αυτή την άσκηση με δύο (εναλλακτικούς) τρόπους:

- 1. Να γράψετε το σώμα της συνάρτησης στην απλή προστακτική γλώσσα των διαφανειών. Υποθέστε ότι η γλώσσα υποστηρίζει όλες τις αριθμητικές πράξεις και πίνακες. Υποθέστε επίσης ότι όλες οι πράξεις υπολογίζουν πάντα το ιδεατό αποτέλεσμα, χωρίς το ενδεχόμενο υπερχείλισης ή αριθμητικού σφάλματος. Αν χρησιμοποιήσετε αυτόν τον τρόπο, παραδώστε ένα αρχείο κειμένου ή PDF που να περιέχει αναλυτικά την απόδειξή σας.
- 2. Να χρησιμοποιήσετε το εργαλείο επαλήθευσης προγραμμάτων Frama-C, που είναι διαθέσιμο από την ιστοσελίδα http://frama-c.com/. Αν το επιχειρήσετε, ίσως χρειαστεί να εγκαταστήσετε και κάποιο εργαλείο αυτόματης απόδειξης θεωρημάτων, όπως το Alt-Ergo, ή κάποιο σύστημα υποστήριξης αποδείξεων, όπως το Coq. Υπάρχουν σύνδεσμοι προς τέτοια εργαλεία από την ιστοσελίδα του Frama-C. Με μία από τις τελευταίες εκδόσεις του Frama-C (από Neon μέχρι και την τρέχουσα Calcium) προτείνεται η χρήση του plugin WP (αντί του παλιότερου Jessie). Αν χρησιμοποιήσετε αυτόν τον τρόπο, παραδώστε ένα πρόγραμμα C με σχόλια-annotations για το Frama-C. Στην αρχή του προγράμματος, γράψτε σε ένα σχόλιο την έκδοση του Frama-C και των solvers που χρησιμοποιήσατε, καθώς και την ακριβή γραμμή εντολών που επαληθεύει αυτόματα την ορθότητα του προγράμματος.

```
$ frama-c --version
19.1 (Potassium)
$ frama-c -wp -wp-prover alt-ergo -wp-rte -wp-timeout 300 -wp-verbose 0 samenum.cpp
   -then -report
[kernel] Parsing samenum.cpp (with preprocessing)
[rte] annotating function samenum
[report] Computing properties status...
--- Properties of Function 'samenum'
     [ Valid ] Post-condition (file samenum.cpp, line 23)
          by Wp.typed.
[ Valid ] Post-condition (file samenum.cpp, line 24)
          by Wp.typed.
[ Valid ] Loop assigns (file samenum.cpp, line 30)
          by Wp.typed.
... snip ...
[ Valid ] Default behavior
          by Frama-C kernel.
--- Status Report Summary
   33 Completely validated
   33 Total
```

Εναλλακτικά, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την παρακάτω εντολή που σας φέρνει στο GUI, και να ελέγξετε ότι όλα τα proof obligations είναι πράσινα.

```
$ frama-c-gui -wp -wp-prover alt-ergo -wp-rte -wp-timeout 300 samenum.cpp
```